

Vision 2030

Stockholms utvecklingsområden

INLEDNING

För förverkligande av den framtidsbild som tecknas i Stockholms Vision 2030 är exploateringsnämndens medverkan viktig. De projekt som ingår i denna lägesredovisning över det framtida bostadsbyggandet i Stockholm sammanfaller till stor del med de projekt som ingår i Vision 2030.

Redovisningen omfattar projekt på kort och lång sikt. Planerings- eller genomförandeläge visas över utbyggnadsområden för totalt ca 70 000 nya lägenheter och för ett betydande tillskott av nya arbetsplatser i Stockholm fram till år 2030.

Konjunkturer och efterfrågan avgör i vilken takt och vid vilken tidpunkt de olika projekten aktualiseras. Erfarenheten visar, att all planerad nybyggnation av olika skäl inte kan fullföljas, varför en viss marginal är nödvändig.

**EXPLOATERINGS
NÄMNDEN**

Innehåll

Hagastaden	2
Norra Djurgårdsstaden	3
Hammarby Sjöstad	4
Kista	4
Bromsten	5
Järvalyftet	5
Lövsta	6
Vision Bällstaviken	7
Alvik	6
Västra Kungsholmen/Lindhagen	8-9
Marieberg	9
Valhallavägen	9
Västra City	9
Årstadal-Liljeholmstorget	10
Telefonplan	10
Bredäng-Sätra-Skärholmen-Vårberg	11
Söderstaden: Gullmarsplan-Slakthusområdet	11
Årstafältet	12
Årstastråket	12
Örby-Huddingevägen/Råbyvägen	12
Rågsved	13
Larsboda strand	13
Tyngdpunkt Farsta	13
Bagarmossen	13
Skarpa by	13
Skrubba-Skrubbatriangeln	13
Magelungens norra strand	

Den nya stadsdelen som planeras i området kring Norra Station och Karolinska är ett betydelsefullt tillväxtprojekt för stockholmsregionen. Stadens kvaliteter förenas med världsledande forskning, företagande och boende. Projektet berör två kommuner, Stockholm och Solna.

Andra stora intressenter i projektet är Stockholms läns landsting (SLL), Akademiska Hus, Karolinska Institutet, Stockholm Science City, Trafikverket och SL. Inom Karolinska sjukhusets område genomför SLL en utbyggnad av nytt universitetssjukhus samt en exploatering som avses ske samordnat med Stockholms utbyggnad av Hagastaden.

Beslut om en fördjupad översiktsplan fattades av Stockholms respektive Solna kommunfullmäktige under 2008. Stadsutveckling i full skala inom området förutsätter en överdäckning av E4/E20 och Värtabanan. Den första detaljplanen för området vann laga kraft i april 2011. Planområdet omfattar den centrala delen av området norr om Norra Stationsgatan, från ett kvarter väster om Solnabron fram till Norrtulls-

platsen. Hur kollektivtrafikförsörjningen till området kommer att utformas är under utredning.

För hela utvecklingsområdet på Stockholmsidan planeras för drygt 3 000 lägenheter och 13 000 nya arbetsplatser. Projektet har genomförandemässigt en viktig koppling till projekt Norra länken eftersom stora delar av överdäckningen behöver vara färdig då Norra länken öppnas för trafik 2015.

Markanvisning till fem byggherrar för ca 875 bostadslägenheter i etapp I beslutades i exploateringsnämnden i augusti 2007. Markanvisning av de första kommersiella byggrätterna gjordes i början av 2008. Markanvisningar för ytterligare drygt 50 000 kvm för kommersiellt ändamål, delvis för verksamheter med inriktning

för Life Science, gjordes i slutet av 2009. Tidig markreservasjon av ett kvarter väster om Solnabron gjordes i maj 2012. Kvarteret omfattar ca 36 000 kvm för kommersiellt ändamål.

Dialog med ett antal byggherrar har påbörjats för bebyggelse inom två kvarter vid Torsplan, Helix och Innovationen. Målsättning att markanvisa kvarteren under våren 2013.

Kommunfullmäktige fattade genomförandebeslut för Hagastaden i mars 2010.

En temporär Solnabro togs i trafik augusti 2011 samtidigt som rivning av befintlig Solnabro påbörjades. Byggstart för vägtunnlarna skedde hösten 2011. Hösten 2011 påbörjades byggnation av det första kommersiella kvarteret.

Norra Djurgårdsstaden

Hösten 2001 redovisades program för Hjorthagen-Värtahamnen-Frihamnen-Loudden, numera benämnt Norra Djurgårdsstaden, som visade på en möjlig utbyggnad av ca 10 000 lägenheter och 30 000 arbetsplatser på mark som staden äger. Senare studier pekar på möjligheter till ännu högre exploatering.

I Hjorthagen har två detaljplaner om totalt ca 2 000 lägenheter vunnit laga kraft och infrastrukturutbyggnad påbörjades hösten 2010. Ca 4 000 lägenheter är markanvisade, varav ca 500 studentbostäder. Gastillverkningen är avvecklad och de första nya boende flyttade in oktober 2012. För att klargöra möjlig användning av den äldre gasverksbebyggelsen pågår detaljplaneläggning och utvärdering av idéer till verksamhet från marknadens aktörer.

I arbetet med gasverksområdet innefattas att studera möjligheterna till ett scen-kulturkluster. Utredningsbeslut om kulturkluster kring gasklockorna i Norra Djurgårdsstaden beslutades av fastighetsnämnden och exploa-

teringsnämnden i mars 2011. En direktanvisning för ca 400 lägenheter i en hög symbolbyggnad har gjorts för gasklocka 3 och 4. Detaljplanen för gasklocka 3 och 4 har varit på samråd. Detaljplanen för Norra 2, omfattande 560 lägenheter, är antagen och kommunfullmäktige fattade genomförandebeslut i juni 2012. Byggstart planeras under första kvartalet 2014. Markanvisning omfattande ca 300 lägenheter för studentbostäder, hyresrätter, bostadsrätter samt butikslokal i Ängsbotten beslutades i oktober 2011. I september 2012 skedde markanvisning till sju byggherrar i Brofästet. Totalt planeras cirka 560 lägenheter med lokaler i bottenplan, två förskolor samt ett omsorgsboende med cirka 70 lägenheter. Av lägenheterna är 200 hyresrätter och 360 bostadsrätter. Restande ca 1 700 lägenheterna kommer att markanvisas etappvis framöver kopplat till kommande detaljplaner och utbyggnad av infrastruktur. Ambitionen är att hålla en jämn utbyggnadstakt och en blandad bebyggelse.

Kommunfullmäktige beslutade i oktober 2009 att Norra Djurgårdsstaden ska utgöra ett särskilt miljöprofilerat stadsutvecklingsområde och antog 2010 ett övergripande miljöprogram för

Norra Djurgårdsstaden. Miljöprofileringen genererar stort intresse, såväl från Sverige som internationellt. Ett särskilt delprojekt, Norra Djurgårdsstaden Innovation, är inrättat för att medverka i FOU-projekt och marknadsföra håll-

bart stadsbyggande med bäring på Norra Djurgårdsstaden.

Bebyggelse med blandad användning planeras i Södra Värtahamnen. Här ska klarläggas hur bostäder och hamn kan samutvecklas på ett bra sätt. Beslut om markanvisningar för några delar har fattats. I maj 2011 beslutade exploateringsnämnden att markanvisa ca 100 000 kvm till kontor i Södra Värtahamnen. Markområden för bostadsändamål och kommersiell användning finns kvar att anvisa. En redogörelse av inkomna remissvar rörande fördjupat program för Södra Värtahamnen togs upp i stadsbyggnadsnämnden i oktober 2012.

Kommunfullmäktige har beslutat om stadens hamnstrategi. Den del av hamnvisionen som ligger först i planeringen är området vid Värtaterminalen där piren och hamnbassängen föreslås fyllas ut för att skapa nya hamnytor. Detaljplanen för Värtapiren vann laga kraft i november 2010. Miljööverdomstolen gav i dom den 19 april 2011 sitt godkännande till utbyggnaden av Värtapiren. Kommunfullmäktige beslutade den 28 maj 2012 om reviderat genomförandebeslut för Värtapiren och hamnpåfarten och reviderade inriktningsbeslut för Södra Vär-

tahamnen och kv.Valparaiso och uppdrog åt staden att genomföra projekten. Upphandlingen är för närvarande överklagad.

Övriga stora planerings- och genomförandefrågor berör främst kopplingar mellan infrastruktur då hamnområdet får ändrad användning, exempelvis Värtabanan, utbyggnaden av Norra länken och trafikplats Värtan, Spårväg Citys dragning genom området för ihopkoppling med Lidingöbanan i Ropsten, oljedepåerna i Loudden och omvandling av områden för energiproduktion i Energihamnen och på Värtaverket.

Kista

Det nya gatunätet, som är ett viktigt steg i genomförandet av framtidsvisionen Kista Science City färdigställdes under 2011. Den nya stadsdelen, som utgörs av markområdet norr om Kista Företagsområde mellan E4 och Hanstavägen, kommer att inrymma ca 3 000 lägenheter. Stadsdelen kommer även att kunna inrymma 100 000-150 000 kvm BTA kontor så snart befintligt högspänningsstråk utmed E4 tagits ur bruk.

Den första etapputbyggnaden av bostäderna i stadsdelen vid Kista Gård kommer att färdigställas våren 2013. Den gamla bebyggelsen i den nyligen färdigställda stadsdelsparken vid Kista Gård kommer under 2013 och 2014 att byggas om till ett gästgiveri med konferensanläggning. Kring årsskiftet 2013/2014 beräknas nästa utbyggnadsetapp vid Kista Gård byggstarta med två nya bostadsprojekt om totalt ca 400 lägenheter.

Under 2013 påbörjas utbyggnaden av ca 170 radhus vid

Hammarby Sjöstad

Utbyggnaden av Hammarby Sjöstad pågår sedan drygt 10 år. Till och med oktober 2012 har ca 8 700 bostäder färdigstänkts och ca 20 000 personer bor idag i området.

Inom Hammarby Sjöstad pågår flera projekt och byggaktiviteten är hög. Det största pågående projektet är Henriksdalshamnen med ca 870 lägenheter. Projektet byggs successivt och är helt klart under 2013.

Inom västra delen av Hammarby Gård har byggstart nyligen skett för 165 lägenheter och ca 36 000 kvm kommersiella lokaler på privat mark. SLs nya bussdepå i kv Fredriksdal har nyligen byggstartat och under 2013 väntas bygget av ca 370 lägenheter påbörjas på privatägd mark i samma kvarter.

Kistahöjden. Samtidigt påbörjas programarbetet för Kista Äng med ca 500 lägenheter, 300 studentlägenheter samt en skola på det tidigare idrottsplatsområdet där provisoriska studentbostäder finns uppställda.

Strax norr om Kista Företagsområde, i mötet mot det nya bostadsområdet, pågår sedan 2011 utbyggnaden av det s.k. NOD-projektet med bland annat Stockholms universitet som hy-

Planarbete pågår för ytterligare ca 650 lägenheter på i huvudsak privatägd mark inom kvarteren Påsen och Godsvagnen. Planarbete har också påbörjats för ca 200 lägenheter samt en ny sopsugterminal inom delområde Lugnet III.

Ca 1 300 lägenheter planeras att byggas i anslutning till infrastrukturprojektet Danvikslösen. Projektet är beroende av besked från SL hur kollektivtrafiken för sydostsektorn ska förbättras. Det är idag svårt att ange någon tidplan för byggstart av infrastrukturen och de återstående bostäderna.

resgäst. Utbyggnaden färdigställs hösten 2014.

Utbyggnaden av bostadsprojektet Kista Torn, som omfattar totalt ca 350 lägenheter med bostadsrätt i två byggnader om 18 respektive 40 våningar, påbörjades hösten 2012. Den högre byggnaden kommer att bli 120 meter och därmed bli Stockholms högsta bostadshus. Kista Torn beräknas stå färdigt 2015/2016.

www.stockholm.se/kistasciencecity

Bromsten

Kommunfullmäktige beslutade i november 2010 om reviderat inriktningsbeslut för fortsatt utredning av förutsättningarna för exploatering inom Bromstens industriområde. Detaljplanen för etapp I planeras att ställas ut under våren 2013 och antas i mitten av 2013. Kontoret bedömer

att förslag till genomförandebeslut för etapp I kan presenteras för exploateringsnämnden våren 2013.

Väster om Ulvsundaleden och Rissne gård, finns ett markområde "Bromstensgluggen" som kan inrymma minst 300 lägenheter samt

skärmande kontorsbebyggelse eller motsvarande. De kraftledningarna som idag går igenom området tas bort under 2012/2013 som en del av projektet Stockholms Ström. I början av 2013 kommer inledande arbete starta inför utvecklingen av området.

Järvalyftet

Läs mer om projektet på www.stockholm.se/jarvalyftet

Kommunfullmäktige godkände år 2009 Vision Järva 2030, Järvalyftet.

Exploateringskontoret arbetar tillsammans med stadsledningskontoret, stadsbyggnadskontoret, trafikkontoret och de kommunala bostadsbolagen med delområde I, Bra boende och mer varierad stadsmiljö.

Inom Järvalyftets ram, exklusive Kista, beräknas i dagsläget ca 2 000 lägenheter och ca 10 000 kvm lokaler att kunna byggas. Av dessa tänkbara lägenheter finns inriktnings- eller genomförandebeslut för ca 1 600 lägenheter.

Rinkebystråket och Rinkeby Allé samt bro till Stora Ursvik

Ombyggnad av två huvudgator planeras i Rinkeby. En genomgående ombyggnad av en del av Rinkebystråket planeras med byggstart 2013 och pågår 2-3 år.

Ombyggnaden finansieras av AB Familjebostäder som också bygger butiker utmed gatan. Under 2012 har programsamråd pågått för ombyggnad av Rinkeby Allé till en levande stadsgata.

VISION JÄRVA 2030

Vision Järva 2030 har tagits fram inom ramen för Järvalyftet som innefattar fyra delområden:

- Bra boende och mer varierad stadsmiljö
- Trygghet i vardagen
- Stärkt utbildning och bättre språkundervisning
- Fler jobb och ökat företagande

I Rinkeby Allés förlängning planeras en ny länk med bro till Stora Ursvik i Sundbybergs kommun. Brokonstruktionen kommer att genomföras tillsammans med Sundbybergs kommun genom trafik- och renhållningsnämnden.

Överdäckningen av E18

Två överdäckningar utförs av Trafikverket i samband med den ombyggnad av E18, som beräknas bli klar i slutet av år 2014. Vägverkets riskanalys av Transporter med farligt gods från 2003 har uppdaterats av Trafikverket 2011 och förutsättningarna för detaljplaneläggning av området har förändrats.

Detaljplanarbetet för bebyggelse med 350 lägenheter intill över-

däckningen i Rinkeby pågår och detaljplanarbetet startade för bebyggelsen i Tensta med 250 lägenheter hösten 2012. Tidigast byggstart i Rinkeby är andra halvåret 2014 och i Tensta 2015.

Spånga Gärde

En förbindelseväg mellan Tensta och Rinkeby planeras. I samband med detta skulle 100-200 lägenheter kunna tillkomma i främst radhus. Ett förslag till program kan presenteras våren 2014.

Husby och Akalla

För Husby och Akalla arbetas s.k. strukturplaner fram för att klargöra vad som kan förbättra dessa stadsdelar när det gäller gatustrukturer, centrumfunktioner, parker och nyexploatering. För Husby skulle 500-1 000 nya

lägenheter kunna tillkomma om förslaget till strukturplan genomförs. Exploateringsnämnden har i augusti 2011 besvarat stadsbyggnadsnämndens remiss om förslag till strukturplan för Husby och gav kontoret i uppdrag att utreda förutsättningarna för gatuombyggnader och bostadsbebyggelse inom Husby. Under våren 2013 förväntas förslaget om strukturplan för Husby att behandlas av stadsbyggnadsnämnden och under våren 2014 behandlas av kommunfullmäktige. Därefter kan arbetet med markanvisningar och detaljplaner påbörjas. Byggnad av Kista Allégata kan påbörjas 2016-17.

Förslaget till Akalla strukturplan planeras att gå ut på remiss under 2014.

Läs mer på www.stockholm.se/jarvalyftet

Lövsta

Tillsammans med AB Fortum Värme utreder exploateringskontoret förutsättningarna för anläggning av en ny energianläggning i Lövsta och avveckling av Hässelbyverket i Hässelby Strand samt förutsättningarna för bostadsbebyggelse i Hässelby Strand på platsen för nuvarande Hässelbyverket. Det f.d. sopstationsområdet i Lövsta är ca 30 hektar och i översiktsplanen utlagt som område för kommunalteknisk verksamhet. Området arrenderas

nu av trafik- och renhållningsnämnden och används för bland annat en återvinningscentral. Om utredningar och förhandlingar faller ut väl bedöms förslag till markanvisning i Lövsta och inriktningsbeslut kunna behandlas i exploateringsnämnden under första halvåret 2013.

Under 2012 påbörjades ett arbete för att inrätta ett naturreservat i Kyrkhamn efter beslut i kommunfullmäktige. Då Lövsta

är ett av de få kvarvarande större markområdena i ytterstaden är det viktigt att planering utförs så mark även reserveras för eventuell framtida bostadsbebyggelse.

I början av 2013 planeras förslag till inriktningsbeslut i exploateringsnämnden om utbyggnad av bostäder i Riddersvik, som ligger vid Lövstavägen i västra delen av Hässelby Villastad.

Vision Bällstaviken

Vision Bällstaviken är ett samarbetsprojekt mellan Stockholm, Sundbyberg och Solna. På Stockholms sida utgörs visionen främst av projekten Annedal och Ulvsunda Industriområde.

Ulvsunda industriområde I översiktsplanen pekas Ulvsunda industriområde ut som ett nytt stadsutvecklingsområde, som ska utvecklas till en tät och levande stadsbyggd med stort inslag av bostäder. Ulvsunda industriområde avgränsas av Bällstaviken i öster och av Ulvsundavägen i väster.

Start-PM för programarbete och utredning för en blandad stadsbebyggelse för ca 3 500 lägenheter beslutades av exploateringsnämnden i december 2008 och av stadsbyggnadsnämnden i januari

2009. För närvarande pågår utredningsarbete för att precisera bullergränser för Bromma flygplats.

Annedal

I stadsdelen Mariehäll skapas längs med Bällstaån med närhet till Sundbybergs centrum en ny och attraktiv stadsdel med ca 2 700 lägenheter.

Mer än tjugo byggherrar deltar i projektet där en helt ny stadsdel med gator, parker, en ny grundskola och ett antal nya förskolor ska byggas. Bällstaån har breddats och bryggor har anlagts. Den första etappens bostäder är inflyttade, med start från februari 2011, för en andra etapp pågår produktion och under hösten 2012 startade ytterligare en tredje etapp. Under 2012 har bygget av en ny skola startat i området. Lönnebergsparken färdigställdes i augusti 2011 och till Boutställ-

ningen Annedal 2012 som hölls i augusti 2012 har Åparken och huvuddelen av Annedalsparken färdigställt. Hela Annedal beräknas vara färdigbyggt under 2015/2016.

Norra Mariehäll

Ytterligare bostadsprojekt planeras i Norra Mariehäll. Flera detaljplaner är under framtagande och byggstart för dessa lägenheter planeras till 2013.

Alvik

Området för den nuvarande buss- och spårvagnsdepån i Alvik (kvarteret Akka) med kringområden har ett strategiskt och attraktivt läge och kan utvecklas med bland annat bostäder. Flera olika utbyggnadsalternativ studeras. Omfattningen av exploateringen varierar mellan 500-1 500 lägenheter. Programarbete

påbörjas troligen vid årsskiftet 2012/2013.

Kommunfullmäktige och SL/Stockholms läns landsting har under våren 2009 träffat ett avtal som reglerar förutsättningarna för den nya depån i Ulvsunda som ska ersätta den befintliga depån i kvarteret Akka. Detalj-

planarbetet för den nya depån pågår. Depån beräknas stå färdig under 2013.

Totalt planeras för ca 250 lägenheter utefter Gustavslundsvägen. Byggstart för första etappen om ca 40 lägenheter är påbörjad.

Västra Kungsholmen

På nordvästra Kungsholmen pågår omvandlingen av en del av Stockholms innerstad.

Läs mer på www.stockholm.se/vastrakungsholmen

Via Lindhagensgatan, som omvandlas till esplanad, binds stadsdelen samman med kvarterstaden runt Fridhemsplan.

Programmet för området ger möjlighet att under en 20-årsperiod bygga en ny stadsdel med bostäder och lokaler, en ny stadsdelspark, flera andra parker, ett nytt torg samt att bygga om och rusta upp det befintliga gatunätet. Hittills har ca 2 500 lägenheter färdigställt för inflyttning. Ytterligare ca 3 000 lägenheter beräknas bli färdigställda fram till och med 2020.

Lindhagensgatans första två etapper av tre är klara och slutredovi-

sades under 2007. Arbetena med de stora grundläggningsarbetena i Ulvsundasjön för Hornsbergs strandpark är avslutade. Hornsbergs Strandpark belönades med Sienapriset 2012 som ges till årets bästa utemiljö. Juryns motivering: "Ett samtida möte mellan staden och vattnet. Ett välkommet tillskott i en lång svit av stockholmska strandpromenader".

Största delen av den mark som är avsedd för bebyggelse och som staden äger är markanvisad. Ett programarbete avseende S:t Göransområdet planeras tillsammans med Locum AB. Nya projekt uppstår inom stadsutveck-

lingsområdet när fastighetsägare säljer och utvecklar fastigheter.

Kommunal service som förskolor, skolor m.m. planeras i samarbete med Kungsholmens stadsdelsförvaltning, utbildningsförvaltningen och AB SISAB. En ny idrottshall planeras tillsammans med idrottsnämnden och fastighetsnämnden.

Trafikverket och staden genomför en ombyggnad av Kristinebergsmotet, trafikplatsen som knyter samman Lindhagensgatan med Essingeleden.

Fullt utbyggt ca 2020 omfattar området drygt 5 300 nya lägenheter och ca 300 000 kvm lokaler.

Marieberg

Programarbete för Marieberg är påbörjat, Stadsbyggnadsnämnden godkände start-pm i juni 2011 och programsamråd har hållits under sommaren 2012. Programområdet innehåller hela Marieberg och kommer resultera

i flera delprojekt. För att skapa en mer levande stadsdel och komma åt byggbar mark planeras större gatuombyggnader, däribland Västerbroplan och delar av Gjörwellsplan och Rålambsvägen. En

tidig uppskattning från stadsbyggnadskontoret är att området kan inrymma 500-1 000 nya lägenheter och nya lokaler. De första nya lägenheterna inom programområdet kan stå klara 2016.

Valhallavägen

Exploateringskontoret utreder förutsättningarna för en exploatering av ett område utmed Valhallavägens östra sida som sträcker sig från korsningen Valhallavägen/Körsbärsvägen fram till Roslagstull. När Norra länken färdigställs 2015 kommer trafik-

mängden att minska utmed den aktuella delen av Valhallavägen. Detta möjliggör en utveckling av området som bedöms kunna inrymma bostäder i storleksordningen 500-800 lägenheter. Området har stor potential och ett attraktivt läge. Programarbetet är

påbörjat och detaljplaneprogram väntas vara färdigt under 2013. Markanvisningar beräknas göras under hösten 2013.

Läs mer på www.stockholm.se/vastravalhallavagen

Västra City

Stadens mest centrala utvecklingsområde Västra City har aktualiserats i samband med bland annat bygget av kongresshallen vid f.d. Bangårdsposten samt trafikkontorets utredningar avseende Klarastrandsleden.

Huvudinriktningen är att omvandla Stockholm C till en modern centralstation i världsklass. Detta innebär även att bangården kan däckas över med bland annat bostadsbebyggelse. Utredningen är i tidigt skede och en eventuell överdäckning bedöms vara möjlig att påbörja först när Citybanan är utbyggd, dvs. tidigast 2017.

Årstadal-Liljeholmstorget

Liljeholmstorget

Årstadalsområdet genomgår en total omvandling under en period på ca 20 år med början 2001.

Totalt innehåller utbyggnadsområdet ca 5 000 planerade lägenheter. Hittills har ca 3 000 lägenheter färdigställts. I samband med utbyggnaden anläggs en ny kajpromenad längs Årstaviken. Under 2011 byggstartade det första av fyra 24-våningshus belägna längs kajpromenaden i delen närmast Årstabron. Utbyggnaden av infrastrukturen i de delar av området som ägs av staden påbörjades 2003 och omfattar bland annat det nya Sjövikstorget vid Årstaviken och en ny tillfart till området.

I södra delen av området, Årstaberget, har en ny pendeltågstation byggts och byggandet av det nya bostadsområdet Sjövikshöjden pågår. Vid pendeltågstationen påbörjades planering under 2012 för en omvandling av befintligt industriområde inom kvarteret

Packrummet till huvudsakligen bostäder.

Stadens arbeten med det nya Liljeholmstorget är i det närmaste färdiga. Liljeholmens tunnelbanestation har byggts över med ett helt nytt stadstorg och kring torget har 325 lägenheter färdigställts.

En knutpunkt för kollektivtrafiken har skapats genom att bygga samman tunnelbanestationen med en underjordisk bussterminal och i markplanet ligger en station för tvärbanan. Hösten 2009 öppnade en ny butiksgalleria med ca 30 000 kvm butikslokaler med tillhörande bergrumsgarage med plats för ca 900 bilar. Intill och ovanpå gallerian har ett nytt stadstorg anlagts. Ovanpå gallerian har 75 nya hyresrättslägenheter uppförts.

En större omvandling av Södertäljevägen genom centrala Liljeholmen övervägs för att sammanlänka Årstadal med Liljeholmstorget. Läs mer på <http://www.stockholm.se/liljeholmsområdet>

Telefonplan

År 2004 antog stadsbyggnadsnämnden ett detaljplaneprogram för utbyggnad av Telefonplansområdet. Området kommer att kunna expandera med ca 2 000 nya bostäder och ca 70 000 kvm ny lokalyta. Staden och övriga dominerande fastighetsägare marknadsför Telefonplansområdet som ett centrum för verksamheter och institutioner knutna till design.

Planläggningen sker i ca 15 olika detaljplaner. Genomförandebeslut för de olika delprojekten fattas löpande. Sju detaljplaner med sammanlagt ca 1 500 lägenheter i ny- och ombyggnation har antagits och vunnit laga kraft. Ca 900 lägenheter är färdigställda och för ca 600 lägenheter har markarbeten eller motsvarande startats. Detaljplaneläggningen av nya kontor har inte påbörjats.

Nya verksamheter och bostäder medför en ökad trafikbelastning varför områdets gatunät rustas upp i olika etapper.

Läs mer på www.stockholm.se/telefonplan

Bredäng-Sätra-Skärholmen-Vårberg

Stadsbyggnadsnämnden har beslutat om ett områdesprogram för stadsdelarna Bredäng-Sätra-Skärholmen-Vårberg där förutsättningarna för områdets utveckling genom ny bostadsbebyggelse, utveckling av verksamheter och utbyggnad av infrastruktur redovisas.

Markanvisningar för sex olika detaljplaneprojekt med sammanlagt ca 600 lägenheter är gjorda, däribland Vårbergsvägen där planläggning för ca 250 lägenheter pågår. Markanvisningar för

ytterligare omkring 2 000 lägenheter och upp till 10 ha mark för verksamheter återstår. Stora delar av detta dröjer till efter 2018 då en kraftledning i Bredäng och Sätra planeras tas bort, eller till 2020 när mark som reserverats för byggetablering för Förbifart Stockholm frigörs.

Söderstaden

Gullmarsplan-Slakthusområdet

Gullmarsplan-Globen-Slakthusområdet är i översiktsplanen utpekad som ett stadsutvecklingsområde.

Kommunfullmäktige beslutade i juni 2010 om Vision Söderstaden 2030. På sikt kan området utvecklas till en ny och attraktiv stadsdel inom Vision Söderstaden. Inom området söder om Globen pågår bygget av den nya Stockholmsarenan, en multievenemangsarena för som mest ca 40 000 åskådare, uppföras. Ambitionen är att Söderstaden ska utvecklas som en evenemangs- och nöjesknutpunkt men även att området utvecklas med kontor,

bostäder och handel.

Exploateringsnämnden fattade i november 2010 utredningsbeslut för slakthusområdet inom Söderstaden. I december 2011 antog stadsbyggnadsnämnden en stadsbyggnadsstrategi för Söderstaden och gav stadsbyggnadskontoret i uppdrag att påbörja programarbetet. Exploateringsnämnden godkände i december 2011 ett reviderat projektdirektiv för Slakthusområdet och gav konto-

ret i uppdrag att utreda utvecklingen av en blandad stadsdel i enlighet med planeringsinriktningen. Fastighetsnämnden gav i december 2011 fastighetskontoret i uppdrag att genomföra en lokaliseringsstudie för ett nytt livsmedelscentrum i Larsboda.

Planeringsinriktningen innebär att 2 500-3 000 lägenheter kan byggas och att området går från renodlat industriområde till en blandad stadsdel med verksamheter. Ca 100 000 kvm lokaler beräknas kunna bevaras. Under våren 2012 har parallella uppdrag för programarbetet genomförts. Redovisning av programarbete planeras ske i slutet av 2013 och då kan även inriktningsbeslut tas och de första markanvisningarna göras.

Läs mer om projektet på:
www.stockholm.se/soderstaden

Årstafältet

Inriktningsbeslut för en ny stadsdel och en stor stadspark har fattats av kommunfullmäktige i september 2010.

Planprogrammet som omfattar ca 4 000 nya bostäder, service, skola och arbetsplatser bearbetades under hösten 2010 för att ligga till grund för de första detaljplanerna som påbörjades under våren 2011. Exploateringsnämnden beslutade om de första markanvisningarna omfattande 835 lägenheter i oktober 2011. Byggstart för de första kvarteren beräknas kunna ske 2014-2015. Utbyggnadstakten blir ca 400 lägenheter per år och hela stadsde-

len ska kunna vara utbyggd till år 2030. Planarbetet för den första etappen pågår. En lägesredovis-

ning och ett reviderat genomförandebeslut godkändes i exploateringsnämnden i juni 2012.

Årstastråket

Årstastråkets geografiska läge, citynära mellan utvecklingsområdena Liljeholmen/Årstadal och Hammarby Sjästad/Gullmarsplan, är attraktivt för både boende och vissa verksamheter.

Områdena ingår enligt översiktsplan i den zon där den centrala staden förutsätts utvidgas och ligger i anslutning till såväl Årstafältet som Söderstaden. Området kompletterar befintliga bostads-

Läs mer om projektet på www.stockholm.se/arstastraket

områden i Årsta med ny struktur i nya gaturum koncentrerade utefter trafikstråk och knutpunkter.

Projektet omfattar ca 2 000 lägenheter, varav 1 100 redan använts på stadens mark. I projektet ingår även ca 200 lägenheter på mark ägd av AB Stockholmshem och 50 lägenheter på privat mark. Planarbete och genomförande är indelat i tre etapper. Den första detaljplanen med ca 400 lägenheter var på samråd i mars 2010. Utställning hölls i juli-augusti 2011. Projektet är tekniskt kom-

plicerat med byggnation i närheten av och genom överdäckning av tvärbanan samt nära Södra länkens berg- och betongtunnlar. Byggstart för den första etappen beräknas kunna ske 2013. Detaljplanen återremitterades av stadsbyggnadsnämnden i mars 2012 för komplettering med fler lokaler och ställdes ut i oktober 2012. Genomförandebeslut för etapp 1 godkändes i exploateringsnämnden i mars 2012. Fördjupat programarbete för etapp 2 pågår.

Örby-Huddingevägen-Råbyvägen

Området invid Huddingevägen mitt emot Älvsjömässan bedöms kunna bebyggas med verksamheter som kontor, konferensverksamhet, service samt ca 500 lägenheter beroende på typ och

utformning. Tillsammans med området söder om Brännkyrka kyrka kan ca 1 000 -1500 bostäder och kommersiella verksamheter inrymmas. Under våren 2012 har ett parallellt skissarbete genomförts för att ta fram en

strukturplan för området. Programområdet beräknas ske i mars 2013, med redovisning i stadsbyggnadsnämnden till sommaren 2013. De första markanvisningarna beräknas kunna ske hösten 2013.

Rågsved

För Rågsveds centrum görs bedömningen att man kan komplettera med 500 lägenheter. I Södra Rågsved är ca 150 lägenheter redan påbörjade och ytterligare ca 200 lägenheter inryms i program- och planarbete. Ytterligare förtätningmöjligheter finns i Snösättra/Rågsveds friområde. På sikt kan ca 1 500 bostäder inrymmas. Exploateringsnämnden gav i oktober 2010 kontoret i uppdrag att fortsätta utredningarna för stråket Högdalen-Farsta och fattade samtidigt beslut om en tidig markreservation i Snösättra. Samråd har genomförts under oktober-november 2011 och stadsbyggnadsnämnden godkände i mars 2012 programmet och en inriktning för fortsatt arbete. För Snösättras del innebär det förslag om 195 nya lägenheter i småhus och att upplagsområdet avvecklas. En anbudstävling för markanvisningar genomfördes under oktober 2012. Markanvisningar beräknas ske i mars 2013.

Skrubbatriangeln

De obebyggda delarna av Skrubbatriangeln omfattar ca 350 000 kvm. Det är viktigt att delar av området reserveras för verksamheter då det är ett av de få kvarvarande områdena i Stockholm där det finns utbyggnadsmöjligheter för t.ex. industriverksamhet. Området kan komma att behövas för evakuering av verksamheter från mer centrala delar av Stockholm då dessa avvecklas. Uppskattningsvis kan upp till 100 000 kvm för verksamheter inrymmas inom området. Detaljplan för området är beställd och planarbetet påbörjades i slutet av 2011.

Tyngdpunkt Farsta

Programarbete för en översyn av hela centrala Farsta i enlighet med översiktsplanens intentioner för tyngdpunkter har påbörjats. Programmet omfattar komplettering med ett större antal bostäder samt översyn av befintlig infrastruktur och kopplingarna till områdets arbetsplatser, stråk- och rekreationsplatser.

Bagarmossen

Den kommunala skolverksamheten i Bergholmsskolan avvecklades 2006 och halva skolfastigheten är sedan dess tomställd. För skolfastigheten och intilliggande mark pågår utredningsarbete för att förtäta med ca 300 lägenheter i blandad bebyggelse med flerbostadshus. Ytterligare ca 250 lägenheter kan tillkomma vid Skarpnäck i en senare etapp. Programarbete har påbörjats 2010. Stadsbyggnadsnämnden beslutade i oktober 2011 om start-pm för fortsatt programutredning för Bagarmossen-Skarpnäck. Programområdet har genomförts under 2012 och markanvisning beräknas kunna ske i 2013.

Magelungens norra strand

Ett område för ca 900 lägenheter finns med i programmet för stråket Högdalen-Farsta. Arbetet med markanvisningar och detaljplanarbete kan påbörjas våren 2013. En första detaljplan kan bli klar i början av 2015.

Skarpa by

Skarpa by ligger nära Ältasjön, på gränsen till Nackareservatet. I området vid Skarpa by genomförs en successiv rivning av åtta f.d. vårdbyggnader för att ge plats för nya bostäder. Skarpnäcks gård kommer att bevaras, liksom inledningsvis även de befintliga verksamheterna i nuvarande kontors- och industribyggnader. För närvarande pågår utredningar hur vårdens kan omlokaliseras inom området. Om vårdens kan omlokaliseras skulle ca 100 nya lägenheter kunna inrymmas inom området. Både vård och nya bostäder beräknas kunna markanvisas under 2013.

Projektet har successivt krympt och är nu ett medelstort projekt. Projektet kommer därför i kommande budgetuppföljningar inte redovisas i denna bilaga.

Larsboda Strand

Programmet för Larsboda Strand vid Drevviken antogs av stadsbyggnadsnämnden i juni 2010. Programmet föreslår hur nya bostäder, verksamheter och publika miljöer kan bidra till att skapa en attraktiv och trygg stadsdel. En första grov uppskattning visar att området kan inrymma 500 nya lägenheter. Nya detaljplaner för bostäder i området har påbörjats 2011. Kontoret har genomfört en anbudstävling för ett första område i november 2010 och nämnden markanvisade detta område till tre olika byggherrar i januari 2011. Ytterligare ca 265 lägenheter till sju olika byggherrar har markanvisats i augusti 2011.

